

Vastumni dedikimi
komunake sevalutnenge
vash irande
manushengo ajukeripe
thay reintegripe

DECEMBRO 2010

Vastumni dedikimi
komunake sevalutnenge
vash irande
manushengo ajukeripe
thay reintegripe

DECEMBRO 2010

Penjaripe

Akala vastumnako resipe si te sikavel komunake rerpezentenge olengi rola thay obligacia phanglo guvernipaske politikengo thay strategiengo implementipe kola silen resipe vash re-irande manushengo integripe ano amalipe. Sila resipe te del yekh rezime e institucionalune mehanizmenggo kola si mangle vash reintegripasko procesi thay te drominel komunake ofisialune manushen pe olengi sakodivuni buti phanglo e phikodeipea e reirande manushengo ko olenga originako than.

O mangle butya thay obligacie vash efektivuno integripe e re irande manushengo si ulavde mashkar centraluno niveli (shov ministrie) thay lokaluno niveli (komune). Ekzistime politikengo implementipe vash re irande manushengo integripe mangla kay o savore akterya ko centraluno thay lokaluno niveli sikavena olengo pheruno angazhippe ano umal e civilune registripasko, sastipe, skolupe, butikeripe, socialuno shukaripe, kherengo thay barvalipasko puqipe. Akava rodla adekvatuno janipe e “Laqharda Strategiako vash Reirande Manusha” (Mayi 2010)¹ thay pashutno Akcionaluno Plani, sar vi adekvatune thay finciarune kapacitetya vash olengo implementipe.

Akaya vastumni si dedikimi vash komunake ofisialune manusha kola kerena ko duy komunake ekzekutivune thay legislativune kränge te azhutinen olen ano informipe thay dromipe vash menajipe e reintegripaske pharipyenca angla amende.

E vastumni si strukturimi sar tele:

Angluni sekcia: Sikavla o sherune problemya thay pharipyä kolenca araklona o reirande manusha ano vahti e olenge iranipasko ani Kosova, diklaripea ano kränge e civilune registripasko, sastipe, skolupe, butikeripe thay socialuno shukaripe, kherengo thay barvalipasko puqipe;

Duyto sekcia: Sikavla implemetaciaki thay politikengi struktura vash reintegripe e irande manushengo. Akava fokusi si ko institucionalune mehanizmya kola silen obligipe vash te adresinenn o mangipyä e irande manushengo pe olengo resipe ani Kosova ji ko olengo pheruno integripe ki olengi originaki komuna;

¹ “Redikhlaridi Kosovaki Strategia vash Reintegripe e Irande Manushengo”, aprovimi kotar o guvernipe ko 26-to May-i 2010.

Trinto Sekcia: Sikavla yekh analiza pe reintegripasko procesi, shrdipea e mangipea vash readmisia, prekalo deipe e anglune phikodeipasko vash reintegripe pe originaki komuna;

Shtarto Sekcia: Hraminla vash o role thay obligacie kola silen o institucie ko centraluno niveli phanglo e reintegripaske procesea sar sikavdilo pe ekzistimi politikaki struktura;

Panjto Sekcia: Hraminla vash o role thay obligacie kola silen o komune pe reintegripasko procesi sar sikavdilo pe ekzistimi politikaki struktura.

Pharipyra phanglo reintegripea e irande manushengo

Baziripea pe “Laqhardi Strategia vash Reintegripe e Irande Manushengo” (Redikhlardi Strategia), na manglo iranipe diklarla manushen kola avena kotar e Kosova kola sine penjarde sar nashle manusha vay yaver legaluno statusi pe yekh rashtra thay baziripea pe nesavo ofisialuno rodipe vash kriselinyaki decisiya reirandile ani Kosova.

Limitime readmisiyake kompetence kotar Yekhutne Naciyengi Yekhvahtuni Misiya ani Kosova (UNMIK) transferisale ko Kosovake institucie ano Januari 2008, palo kolate Kosovake institucie gradualipea lele avutne readmisiyake thay iranipaske aktivitetiya. Ko 1-to Novembri 2008, Kosovako guvernipe shrdingya te vakarel direktipea e rashtrenca kote migrinde thaneske manusha phanglo readmisiyake mangipea thay yaver iranipaske puqipyra thay palo so khuvgya pe negociacie thay/vay konkludime negociacie pe readmisiyako halovipe nesave olenca. Ko 12-to Yuli 2010, Kosovako guvernipe publikingya **krisi vash readmisia**.²

Baziripea pe statistike kotar Yekhutne Naciyengo Uqo Komisionari vash Nashle Manusha (UNHCR) , mashkar o Januari thay Oktobri 2010, 2,421 manusha irisale zorea ani Kosova kotar ververutne sherunipea Ratyorigune Evropake Rashtre, diklaripea olendar 495 somjene kotar namazhurantune komunitetya³. Ko bersh 2009 bi olenge mangipasko irisale 2,962 manusha, komperipea e 2,550 olendar ko bersh 2008, 3,219 ko bersh 2007, 3,569 ko bersh 2006 ko bersh 3,554 in 2005.⁴

Ji kay o maybaro mashkarthemutno asistenciako kotor ko iranipasko umal direktisalo ko umal e phikodeipasko e volunterune iranipasko kotar o regionya e Ratyoriguna Evropako, irande manusha (zoruna irande) but ver aqhona bizo nisavo phikodeipe kotar olenge Kosovake institucie vay mashkarthemutne raipkane vay bi raipkane organizacie phanglo olenge iranipea. Olengo stabiluno iranipe hay reintegripe lugyarela te phiravel maybare pharipyra vash Kosovako guvernipe, thay yekh kotor e komunengo andar e Kosova. Pe olengo resipe ani Kosova, but individya vay familie araklona seriozune reintegripaske pharipyenca, diklaripea o umala e civilune registripasko, sastipe, skolupe, butikeripe, socialuno shukaripe, kherengo thay barvalipasko puqipe.

2 Krisi Gn. DL-030-2010 vash REadmisia, 12 Yuli 2010.

3 Pe akava dokumenti na mazhurantune komunitetya si savore odola komunitetya kola kerna numaruno minoriteti ko komunako niveli andar e Kosova.

4 UNHCR-eska Misiyake shefesko ofisi vash Statistikuni Analiza – laqhardo ko Oktobri 2010.

Akala pharipya kola si indentifikime prekalo aktualune monitoripya thay interviste kerde e komunake sevalutnenca, reprezentenca kotar civiluno amalipe, mashkarthemutne organizacie thay irande manusha, diklaripea: na theripe e targetime phikodeipasko ko relevantune reintegripaske umala; informaciako na theripe vash shaibe pe servisya thay shayutno azhutipe; limitimo shaibe pe kherengo thay barvalipasko puqipe: thay pharipya pe shaibe ko publikune servisya, sherunipea vash manusha e namazhurantune komunitetengo thay yaver dukhavde grupe.

Si Kosovake Sombeshipaski obligacia te sigurinel stabiluno reintegripe e irande manushengo prekalo phiravipe e olenge shaipasko ko civilune registripaske procedure thay civilune dokumentya, sar vi vash bazikune publikune servisya, leipea pe dikhipespecificikuno mangipe e individualengo thay familiengo ano vahti e olenge iranipasko. Akala obligacie si hramime pe Laqhardi Strategia thay Akcionaluno Plani.

Politika thay Implementaciaki Struktura vash irande manushengo leipe thay reintegrife

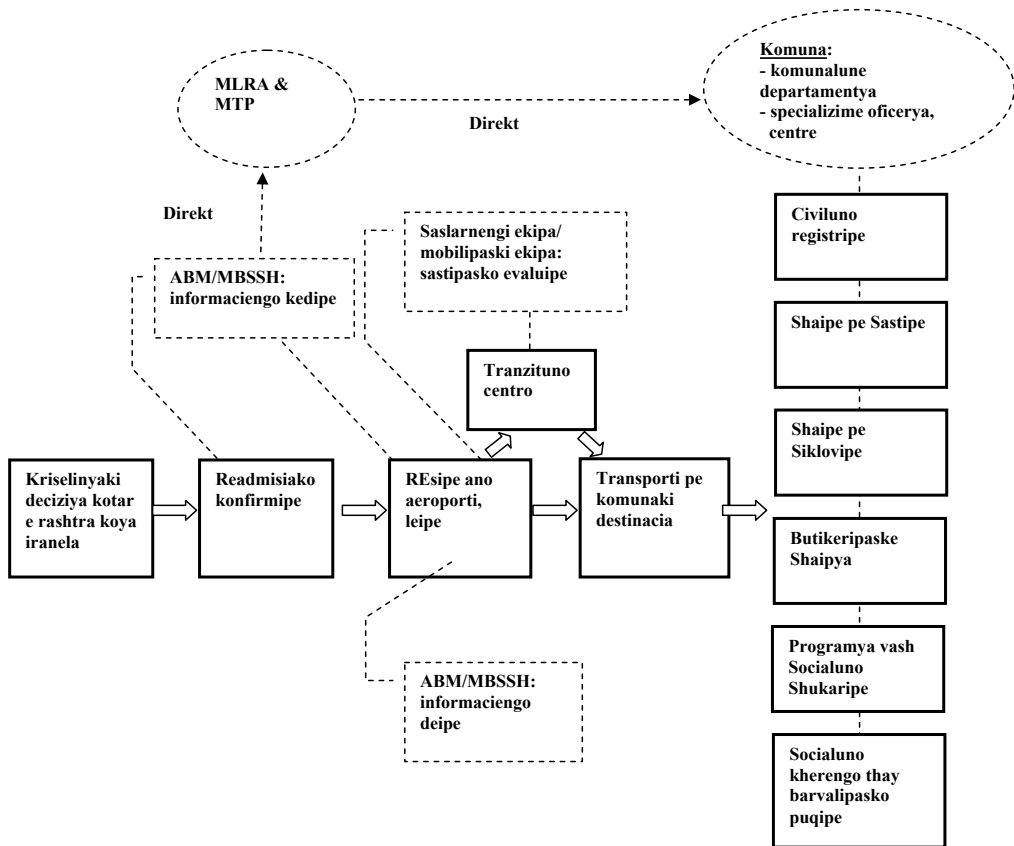
Ko shrdipe e bershesko 2010, Kosovako guvernipe inicingya yekh evaluipe e ekzistime mehanizmengo vash reintegrife e irande manushengo. Sherune rekomandipyta kola identifikisale ano vahti e akale evaluipasko diklarde laqharipe e Strategiako vash Irande Manushengo koya meklili kotar o guvernipe ko Oktobri e bershesko 2007; stabilizipe e fondesko vash irande manushengo reintegrife; zoralipe e kapacitetengo ko centralune thay lokalune institucie te adresinen reintegripasko procesi may bare efektivitea; laqharipe e andar-institucionalune ledeipasko ko sol duy centraluno thay lokaluno niveli; thay laqharipe e vakeripasko e rashtrenca kola iranena manushen, prekalo direktuno informaciengo yaveripe e potencialune manushenca kola manglape te irangyon.

Ko Mayi e bershesko 2010, Kosovako guvernipe publikingya e Laqhardi Strategia koya diklarla o politike thay akcie kola manglape te lelone e resipea te araklon stabilune solucie vash irande manusha phanglo e sherune thavdenca vash civiluno registripe, sastipe, skolupe, butikeripe, socialuno shukaripe, kherengo thay barvalipasko puqipe, thay dela institucionaluni struktura vash menajipe ano ajukeripe e irande manushengo thay olengo reintegrife. Defininla o role thay obligacie e centralune thay lokalune instituciengo ko savore umala e reintegripaske procesesko thay dela o procedure thay ledeipaske mehanizmya vash te adresinen o mangipyta thay promovinen o hakaya e irande manushengo. Ulavdo konsideripe sikavgyola pe mangipyta e dukhavde amalipaske sekciengo thay na mazhurantune komunitetengo. Akava diklarla trafikipaske viktime, familiye e yekhe sherunea, qhavoren bizo manush kova shay te dikhelolen thay qhavore e specialune mangipyenca, phure manusha kola na silen ko te dikhelolen thay manusha e bishaipyenca.

Phiravipea olaki adaptacia ano Mayi 2010, guvernipe inicingya draftipasko procesi vash Akcionaluno Plani vash implementipe e Laqharda Strategiako vash Reintegrife e Irande Manushengo. Oy diklarla specifikime aktivitetya kotar relevantune centralune thay lokalune institucie phanglo e implementacia e legaluna strukturako vash migripe, iranipe thay reintegrife; institucionaluno thay manushikane kapacitetesko vazdipe; komunikacia thay ledeipe; definipe e servisengo ko identifikime umala kotar Laqhardi Strategia; stabilizipe e reintegripaske fondesko; thay monitoripe e Laqharda Strategiaka implementaciako.

Sheruno prioriteti si te mobilizingyon thay araklon shukarne fondya vash te siguringyol efektivuni implementacia e Laharda Strategiaki thay Akcionalune Planeski. Ano vahti e bujeteske planifikipaske procesesko ko centraluno thay lokaluno niveli, savore komune thay respektivune ministrie puqlona te diklaren kompetentune manushe vash implementipe e olenge respektivune obligaciengo kola si phangle Laqharda Strategiea. Pe yaver drom, reintegripasko fondi vash te azhutinel Laqharda Strategiako implementipe kerdilo kotar o guvernipe thay angluno finansipasko kotor araklilo. Ji kay niyekh komuna vay ministria na bujetingya adekvatipea o kobaripya vash Laqharda Strategiako implementipe, akava fondi shay te pherel akale aktorengo bujeti thay te del financiaruno vasnipe vash implementacia ko specifikkune reintegripaske iniciative.

Irande Manushengo Reintegripasko Prosesi

Ilustracia 1: Grafikuno Sikavipe e Prosesesko vash iranipe thay reintegripe ⁵

⁵ Vastime tiknaripya: Ministria vash Lokaluno Guvernipe thay Administracia (MLGA), Ministria vash Buti thay Socialun Shukaripe (MBSSH), departamenti vash dizune, azili thay migracia (DDAM) andar Ministria vash Androne Bukya (MAB) thay Ministria vash Truyalipasko thay Buhlaripasko Planifikipe (MTBP).

Readmisiyako/iranipasko procesi shrdla e ofisilaune mangipea vay kriselinyake mangipea kotar o biqhalipasko than, kola phenna kay o personi vay familia na sila legaluno statusi ani yekh rashtra. Palo decisiyako phiravipe, rashtra koya ka kerel o iranipe kontaktinla Kosovake institucie vash te konfirminel manushenski origina vay nacionaliteti. Palo leipe e readmisiyaka konfirmaciako kotar Kosovake institucie, o manush shay iringyola. Ano vahti e oleske/olako resipasko ano aeroporti, Kosovake institucie si obligime te ajukaren e persone, evaluinen manusheske sastipaske kondicie, pheren o informacie kola si phangle manusheske mangipyenca thay te den olake/oleske informacie phanglo e hakayenca thay shaipyenca vash olako/olesko reintegripe. Te sine kay o personi nashti te resel oleski finaluni destinacia ani Kosova pe dive kana resla, Kosovake institucie si obligime te arakhen oleske yekh-vahtuno jivdipasko than vash maybut se ehta dive. Maybuhle, on ka aranzhinen transportesko puqipe pe originaki komuna, komunake institucie, relevantune departamentya thay specializime oficerya vay centrya si obligime te den e manusheske o manglo reintegripasko phikodeipe, koya dikhlarla kotar civiluno registripe ji ko kheresko puqipe thay publikune servisya, diklaripea o umala vash sastipe, siklipe, butikeripe thay socialuno shukaripe.

Centralune guvernipaski rola thay obligacia vash irande manushengo reintegrife

Deipe e efektivune reintegripaske azhutipasko vash irande manusha rodla kotar ververutne centralune guvernipaske institucie kay but pashe te koordininen olenge aktivitetiya ko sherune umala vash legaluno reintegrife, sastipe, sikliffe, butikerife, socialuno shukarife thay kheresko puqipe. Sherune Ministrie kola si phangle reintegripaske procesea si: Androne Bukyengi Ministria (ABM), MInistria vash Lokaluno Guvernipe thay Administracia (MLGA), Ministria vash Butikerife thay Socialuno Shukarife (MBSSH), Sastipaski Ministria (SM), Ministria vash Sikliffe, Skencia thay Tehnologia (MSST) thay MInistria vash Truyalife thay Buhlaripasko Planifikife (MTBP). Sakoya ministria sila specifikimo mandati thay obligacia te sigurinel sherune kondicie vash stabiluno iranipe thay reintegrife.

Vash te dikhlargyol thay monitoringyol efektivuni implementacia e ekzistime reintegripaske politikengo thay te koordininyol e buti e ministrienca thay ledeipe mashkar lokaluno thay centraluno niveli, yekh **andar-ministrenge ledeipaski samatrada** kerdili ko Aprili e bershesko 2010. Oy astarla manushen kotar upre leparde ministrie, Ministria vash Finanse thay Ekonomia (MFE) thay jenen kotar mashkarthemutne organizacie ko godideipasko kapaciteti. Olake obligaciendar madam, andar ministriengi ledeipaski samatrada manglape te gatisarel thay dikhlarel Akcionalune Planeski implementacia; hraminel, propozinel, thay menajinel o bujeti vash Implementife e Laqharda Strategiako Akcionaluno Plani; defininel butikeripaske umala vash o savore relevantune centralune thay komunalune institucie; stabilinel efektivune mehanizmya vash informaciengo buhlarife mashkar ministrie thay komune; koordininel Strategiaki implementacia e relevantune komunake asambleenca; thay koordininel aktivitetiya e donatorenca thay yaver organizaciyenca kola si aktivune ko reintegripasko umal. Oy regularitetea arakhla thay informinla o guvernipe vash progreseske respitya thay nesavo pharife.

Ministria e Androne Butyengi

Mandati

MAB si mandatimi te hraminel, implementinel thay monitorinel politike thay legislacie ano siguripasko thay androne puqipyengo umal. Ano konteksti e reintegraciako e irande manushengo, MAB adikarla vasni koordinipaski rola mashkar centralune thay lokalune institucie. Si obligimi te sigurinel Laqharda Strategiako Akcionalune Planesko implementipe thay monitoripe, ano ledeipe e yaver ministrenca astarde pe andar ministrune ledeiapski samatrada, sar vi e komunenca. Andar MAB, , dizunengo departamenti, azili thay migracia sar vi e agencia vash civiluno registripe si e maybare vasnipestar. Sheruni obligacia e **Departamenteski vash dizune, azili thay migracia** diklarla Kosovake dizunengi readmisia kotar avrune rashtre ano pashipe e mashkarthemutne manushikane hakayenge standardenca thay tretmanea. Pe lugipe si obligimi te hraminel politika thay planifikipaske doklumentya thay legalune aktya vash readmisia, thay te kedel statistike pe readmisiyako, migraciako thay azilesko umal. Pe akava konteksti, manglape te administrinel irande manushengi informaciyengi databaza. Akale informaciyengo adekvatuno ulavipe si but vasno vash yaver ministriengi thay komunengi buti pe reintegripasko procesi. Agencia vash Civiluno registripe andar MAB si mandatimi te hraminel, monitorinel thay implementinel guvernipaske politike vash registripe thay civiluno statusi. Oy ledeinla e avrune guvernipaske institucienca ano puqipya kola si phangle e registracia, civiluno statusi thay civiluni dokumentacia. Oy pe lugipe planirinla, organizinla thay monitorinla e buti e komunake registripaske centrenge thay komunake ofisya vash civiluno statusi.

Godornipya

Readmisia: MAB, sherunipea departamenti vash dizune, azili thay migracia, si sheruni thavd vash savore puqipya kola si relevantune vash migraciako menajipe thay readmisiyake procedure. Akava diklarla mashkar yaver, readmisiako/iranipasko menajipe kotar trinto rashtra; procedurengo koordinipe vash te konfirmingyol e manusheski origina kova manglape te irangyol; thay negociacie thay implementipe e readmisiyake halovipyengo. Palo leipe e readmisiyake mangipasko kotar mangipaski rashtra, o departamenti vash dizune, azili thay migracia, pe ledeipe e relevantune departamentenca andar MAB thay ofisya andar komune, evaluinna te sine kay manusheski origina si kotar e Kosova. Palo informaciako konfirmipe, MAB informinla e rashtra koya mangela te kerel o iranipe thay readmisiyako procesi iniciringyola.

Informipe thay ko-ordinipe: Pandar bi resto o manush kova manglape te irangyol ani Kosova, MAB si obligimi te informinel relevantune ministrien phanglo e mangipyenca kola sile o manush kova manglape te irangyol prekali angli notifikacia (mayhari trin ji shtar dive pandar bi reste on ano aeroporti). MAB si obligimi te del akale ministrienge thay komunenge informacie phanglo e irande manushenge gendoa vash sakoya komuna, sar vi bazikune informacie vash resipaski data thay than thay specialune mangipya e manusheske kova ajukergyola te irangyol. Palo so o irande manusha resna ano aeroporti, o departamenti vash dizune, azili tay migracia manglape te lel thay konfirminel olengo iranipe. Pe ledeipee samatradake policia, o stafi manglape te informinel e manushen kola irisale prekalo brochure ko ofisialune qhibya phanglo olenge hakayenca, shayutne phikodeipaske mehanizmya thay civilune registripaske procedure.

Civiluno registripe: Pe civilune registripasko konteksti, MAB manglape te sigurinel kay savore irande manusha shay te theren shaibe ko civilune registripaske procedure thay shay te len olenge civilune dokumentya. Akava kerryola pe tang ledeipe e komunake centrenca vash civiluno registripe thay komunake civilune statuseske ofisya andar sakoya komuna. O departamenti vash civiluno registripe thay civiluno statusi yekhutne e agencia vash civilune registripaske planea, organizinla thay dikalrla e buti kerdi kotar komunake centre vash civiluno registripe, pe tang ledeipe thay vakeripe e komunake ofisenca vash civiluno statusi kola lenale civilune statuseske registripea. MAB manglape mayluge te hraminel referencake termya kharipaske bordya ko komunako niveli e resipea kay te phiravel manushengi registracia kola na silen dokumentya.

Kontakt informacie

Andrune Bukyengi Ministria, departamenti vash dizune, azili thay migracia thay departamenti vash registripe thay civiluno statusi/agencia vash civiluno registripe, Telefoni/Telefax: +381 (0) 38 200 19 066 vay +381 (0) 38 200 19 067; Vebrig: <http://www.mpb-ks.org/> (si pe Albanyuni, Srbyuni thay Anglikani qhib)

Ministria vash Butikeripe thay Socialuno Shukaripe

Mandati

MBSSH si obligimi te hraminel thay implementinel butikeripaske thay socialune shukaripaske politike, promovinel thay evolvirinel bi diskriminipaske butikeripaske ledeipya, sar vi te propozinel adekvatune bajakya te bayarel o butikeripe thay pasharel socialuno azhutipe. MBSSH phiravla thay diklarlarla institucie kola si phangle e butikeripea thay socialune shukaripea pe tang ledeipe e komunenca. Ano konteksti vash irande manushengo reintegripe, MBSSH sila obligipe pe informaciengo kedipe thay ulavipe, ajukeripaski asistencia diklaripea transporti thay yekhvahtuno beshipasko than, thay azhutipe e socio-ekonomikune reintegripasko e irande manushengo. Baziripea pe Laqhardi Strategia, MBSSH manglape te bayarel financiarune thay humanyune resursya resipea kay te kerel stabiluno planifikipasko sistemi vash yekhvahtuno beshipasko than thay yaver mangipya kola rodingyona kotar irande manusha.

Godornipya

Informipe thay ko-ordinipe: Palo so o irande manusha resna ano aeroporti, MBSSH si obligimi te ajukarel olen thay te informinelolen phanglo socialune shukaripaska skema thay butikeripaske shaipyenca, pe ledeipe e ABM. Ano vahti e ajukeripasko, MBSSH-esko stafi manglape te kedel informacie pe generaluni situacia, sastipaski situacia, komunaki origina thay (maybut) irande manushenge ashutipaske mangipya. Kompletinel thay del qaqutne informacie pe irande individualengi situacia koya si fundamentaluni vash olengo suksesuno reintegripe pe olenga komunaki destinacia. O kedime informacie pherna o mayangle kedime informacie kotar ABM pandar bi reste o irande manusha. Sakova kurko MBSSH si obligimi te informinel e MLGA vash irande manushengo thay olenge familiyengo gendo; olengi komunaki origina; specialune mangipasko tipi (diklaripea o umala vash sastipe thay silklipe); thay khereske mangipya. Pe yaver drom, MBSSH manglape te kerel hramime informacienge procedure kola si phangle irande manushenge kedipea, garavipea, thay transferipea.

Transportesko aranzhipe thay yekh vahtuno beshipasko than: MBSSH-esko stafi si obligimo te verifikinel te sine kay o irande manusha silen mangipe vash yekh vahtuno beshipasko than thay/vay transporti pe olenga originaki komuna. Aranzhipe manglape te kergyol vash odola manusha kola na silen nisavo transportesko shaibe. MBSSH si obligimi te kerel shayutno irande manushenge yekh vahtuno beshipasko than (upral

efta dive) vash odola kola rodona beshipasko than palo olengo resipe. Ji kay ko yekh vahtuno beshipasko than, MBSSH manglape te defininel irande manusheski originaki komuna, resipea kay e komuna te arakhel maystabiluni beshipaski solucia. Vash akana, MBSSH kergya kontrata e lokalune bi raipkane organizacyenca te menajinen o transporti thay yekh vahtuno beshipakso than vash manusha kolenge manglape. Ano konteksti e dende servisengo, MBSSH manglape te bayarel o bujeti thay te kerel multi-bershuno bujeti vash anglune socialune servisya resipea te sigurinel luge-vahtune planifikipaske resursya baziripea pe evaluime mangipyta thay procentualuno irande manushengo gendo. Maybuhle, MBSSH manglape te kerel hramime procedure vash informaciyengo biqhalipe vash kontaktime bi-raipkane thay raipaske trupe vash servisengo deipe sar si sasatipasko dikhipe thay skolupe.

Butikeripasko promovipe thay socialun shukaripe: MBSSH aktivipea promovinla sherune bajakya vash butikeripe diklaipea vi butikeripaske konsultacie thay karierako godideipe, deipe e informaciengo vash butikeripasko trego, shayutne treningya, informipe e bukyake peripasko, publikune bukya thay korkore-butikeripaske programya. Akala programya si implementime kotar **departamenti vash buti thay butikeripe** thay si shayutne vash irande manusha. O departamenti kerla ledeipe e administrativune instituciencia kola silen phanglipe e bukya thay socialune shukaripea vash te ashutinen irande manushengo reintegripe. Deipe e socialune shukaripasko, ko but sure, shay te ashutinel iranda familiyako reintegripe ani Kosova. Mayvasno socialune shukaripasko programi diklarla bazikuni penziengi skema, penziengi skema vash manusha e limitime shaipyenca thay skema vash socialuni asistenciencia. Savore skene si administrime kotar MBSSH, koya manglape te sigurinel dikhlaripe e savore irande manushengo ko leparde skeme.

Kontakt informacie

Ministria vash Buti thay Socialuno Shukaripe, departamenti vash socialuno shukaripe, Telefoni/Telefax: +381 (0) 38 211 941; departamenti vash buti thay butikeripe, Telefoni/Telefax: +381 (0) 38 211 939; departamenti vash penziengi administracia, Telefoni/Telefax: +381 (0) 38 211 664; Vebrig: <http://ks-gov.net/mpms/> (si numay pe Albanyuni, Srbyuni thay Anglikani qhib)

Ministria vash Sastipe

Mandati

Sastipaska Ministriako (SM) mandati si, mashkar yaver umala, te koordinel aktivitetiya andar sastipasko sektori resipea kay te promovinel sastipaske politikengo klaro evolviripe, te stabilinel standardya thay publikinel godideipaske lila vash sastipasko sektori, te ashutinel komuniteteske aktivitetiya kola si phangle e sastipa, te ashutinel ververutne kampanye resipea te bayarel manushengo korkoro janglaripe vash sastipaske puqipya, thay te menajinel sastipaske infrastrukturengo vastipe thay evolviripe andar SM-eski obligacia. Ano konteksti e irande manushenga reintegraciako, SM si obligimi te phiravel efektivuno irande manushengo reintegrife ko sastipakso sistemi thay te sigurinel olengo kotorleipasko shaibe ko shayutne sastipaske servisya. SM-eske obligacie diklarna but siguno sastipasko phideipe e irande manushengo kana on resna, deipe e sastipaske servisengo vash odola kola araklona ko yekh vahtuno beshipakso than, thay siguripe olenge integripasko ko sastipasko shukaripasko sistemi.

Godornipya

Siguni asistencia ano vahti kana resna: Ano vahti kana irande manusha resna, SM evaluinla olengi generaluni sastipaski situacia pe resipaski thavd. Akava evaluipe manglape te phiravgyol kotar evaluipaski forma thay te phiravgyol kotar bikhelavdo thay mobiluno timi, kola sol duy pandar manglape te laqharyon. Mobiluno medikaluno timi manglape te ashutinel odolen kolenge manglape siguo sastipasko intervenipe, pe tang ledeipe e sevalutnenca kotar MBSSH. Akala mobilune timya si obligime te den servisya pe irande manushengi resipaski thavd (samatradako phanglipe vay aeroportu). SM-esko medikaluno timi si obligimo te ashutinen irande manushen kola araklona ko yekh vahtun beshipakso than. Personya e specialune mangipyenca manglape te identifikyongon pe pe angluno evaluipe. O kedime informacie ano evaluipasko vahti manglape te biqhalgyon ko respektivune komune resipea te siguringyol shukarno maylugo sastipasko tretmani ko olengo resipe ko originaki than.

Informacie thay ko-ordinipe: SM si obligimi te ko-ordinel relevantune ministrienca, diklaripea vi MBSSH, MLGA, thay komune te siguriinen luyardo manglo sastipasko tretmani e irande manusengo. Pherune informacie ko shayutne servisya manglape te dengyon kotar duy centraluno thay lokaluno niveli prekalo brochure, publikune kampanye thay sastipaske institucie.

Sastipaske servisengo deipe: SM si obligimi te sigurinel kay adekvatuno hospitalengo kapaciteti si rezervimo vash irande manusha thay manglape te del thay laqharel sastipaske ashutipaski lista kola nashti dengyon ani Kosova sar vi lista e sastipaske servisengo kola silen na shukarno kualiteti. Si obligimi te sigurinel kay o irande manusha si registrime ko sastipaske institucie thay shay therna akcesi ko sastipasek servisya bizi nisavi diskriminacia.

Kontakt informacie

Sastipaski Ministria, Telefoni/Telefax: +381 (0) 38 213 886, +381 (0) 38 200 24 131; Vebrig: <http://www.msh-ks.org/> (si pe Albanyuni, Srbyuni thay Anglikani qhib)

Ministria e Lokaluna Raipeska Administraciako

Mandati

E MLRA-ki misia sitoy te phiravel angle o lokalune raipya thay, ano ledeipe e komunencar, vash te del o efikasyune sevaluipya thay godorne vash o savore dizune. Ano kontesti e reintegripesko e reirande personyengo, MLRA sila yekh ulavdi rola e koordinipeski mashkar o centraluno raipe thay o komune. Akaya sitoy may godorni vash phiravipe thay monitoripe e Redikhlarda Strategiako ano lokaluno niveli. Ani akaya umal, oy sitoy godorni vash o phikoipe e thanutne instituciengo vash te identifikinel o shayutne donatorya, jamaipe e khetane proyektengo vash reintegripe e komunencar, thay te del mothavipya vash o komune ano phiravipe e Redikhlarda Strategiako e ulavipeya e shukarne praktikengo thay godideipyengo vash o savahtune alosaripya. E MLRA musay te ovelola yekh decisimo ofisi kova ka kerel buti ano reiranipeske sure (vash te decisinyol).

Godornipya

Informacia, ledeipe thay phikoipe: Ano kuadri e reintegripesko e reirande personyengo, MLRA sevaluinla sar mekanizmo e koordinipesko mashkar o centraluno niveli thay lokaluno. Phiravla e informacia sigurimi kotar o departamenti e MAB/ departamenti vash azili, migracia thay themipe (anglo avipe) thay o MPMS (palo avipe) vash o mangle komune ayekha kay te sigurinel o informipe phanglo e gendoa thay musayipencar e personyengo kola siton neve reirame. Informacia musay te astarel o astaripe e gendosko e reirande familiengo thay olengo andripe; olenge destinaciake komune; o mangipe vash specialune mangipya ano edukipe thay sastipe; thay kherengo rekeripe thay beshipeske mangipya. E MLRA ani avutni buti shay ledeinla aktivitetiya e MPMS thay MPTHP phanglo e adavahtune alosaripeya vash o reirande personya.

Kontakt informacie

Ministria e Lokalune Raipeska Administraciako, departamenti vash o lokaluno korkore raipesko phiravipe Telefoni/Telefaksi: +381 (0) 38 213 157; +381 (0) 38 213 944; departamenti e administraciako thay finance Telefoni/Telefaksi: +381 (0) 38 200 35 550; Vebrig: <http://www.mapl-ks.org/> (si pe Albanhyuni, Srbyuni thay Anglikani).

Ministria e Phuvyaki thay Thanesko Planifikipe

Mandati

E MPTHP sitoy mandatimi vash te kerel thay te phiravel o krisi phanglo e menajipeya e jivdipeske thanesko, panyesko, thaneske planifikipesko thay beshipe. Vash te implementinel poro mandati, kreirisale nesave departmentya thay specialune institucie. Andar e MPTHP, o **departmenti vash kheripe thay beshipe** sile res te kerel o legaluno, institucionaluno thay financialuno rami, kote ka sigurinel o alosaripe e beshipesko vash o dizune, bazirimo pe financialune shaipya thay olengo socialuno thay sastipesko statusi. E **Kosovaki Kadastraki Agencia** thay **komunake kadastrake ofisya** siton mandatime te menajinen thay te garaven o detalya ani khelipeski ilaka. Kosovaki Ilakaki Agencia (KIA) sitoy mandatimi te lel, registrinel thay te alosarel o mangipya kola avena kotar o bandukyengo konflikti kay ulo kotar o 27 Februari 1998 thay 20 Yuni 1999.⁶ Ano konteksti e reintegripesko e reirande personyengo, e MPTHP, ano ledeipe e aver ministriencar, e KIA thay komune, siton godorne vash te arakhen savahtune kheripeske alosaripya vash o reirande personya.

Godornipya

Deipe e thanipesko: Palo informipe vash o sure e reirande manushengo kola na silen thanipe ani Kosova, e MPTHP, ano ledeipe e KIA, sila te kerel o musayutne aranzhipya te akomodinel akale manushen ano olengo avipe. Ani sura kote o reirande personya pe nakhipe mothavde yekh ilakako mothavipe e KIA, e agencia shay te sigyarel o procedure vash te sigurinel kay o reirande silen kheresko theripe ano olesko/olako resipe. Ano generali, Redikhvardi Strategia anglodikhlarela o trin opcie te adresinen o khereske mangipya vash o reirande personya: 1) jamaipe e thanipeske programengo ano halovipe e krisiyune thay financialune programencar vash o specialune thanipeske programya.⁷ O komune siton obligime te jamainen o trin bershuno thanipesko programi vash olenge dizune, leindoy kotor o kherengo keripe, kirayake subvencie thay kherenge bonusya, kay te lelon pe dikhiper kotar e MPTHP; 2) (re)keripe e individualune kherengo ano thana kola siton e reirande personyengo; thay 3) deipe e thanipesko prekali Kosovaki Ilakaki Agenciaki-menajimi kirayaki shema. E MPTHP, ano konsultipe e aver ministriencar, sitoy godorni vash te arakhel o savahtune thanipeske alosaripya sar si pe akala opcie.

6 UNMIK-ki Regulativa Gn. 2006/10 vash e Rezolucia Phanglo e Privatyune Bikhelde Ilake, leindoy kotor vi o Agrokulturake thay Komericialune Ilake, 4 Marti 2006.

7 Krisi Gn. 03/L-164 vash o Financipe e Specialune Thanipeske Programyengo, 12 Marti 2010.

Kontakt informacie

Ministria e Phuvyaki thay Thanesko Planifikipe, departmenti e thanipesko thay beshipesko, Telefoni/Telefaksi: +381 (0) 38 200 32 225; Vebrig: <http://www.mmph-ks.org/> (si pe Albanyuni qhib)

Ministria e Edukipeski, Skencia thay Tehnologia

Mandati

E MEST sitoy mandatimi te jamainel o politike thay krisya vash o jamaipe e edukipesko thay te kerel o efektivuno edukipesko sistemi ani Kosova. Ano konteksti e reintegripesko thay reirande personyengo, e MEST sitoy godorni te sigurinel kay o sah reirande qhavore silen o adekvatune informacie ano shayutne edukipeske shayipyay thay servisya thay te phiraven olengo reintegripe ano edukipesko sistemi. Rodingyola te jamaingyol o specifikuno reintegripesko programi te akomodinen o mangipyay e reirande qhavorengo thay ternengo, leindoy kotor misalake o qhibyako siklovipe, pherune klase vay aver pherune kurikulumake aktivitetaya, thay te sigurinen o than vash o qhavore thay familie.

Godornipyay

Reintegripe ano edukipesko sektori: E MEST sitoy obligimi te kerel o finansialuno shaibe vash te len kotor e reirande personya ano edukipesko sistemi. Akava astarela o keripe e treningengo vash sikavne, te bayaren o gendo e sikavnengo thay te phikoinen o stafi ano shkole, thay te sigurinen o transporti vash o reirande studentya sar si pe komunake dikhlaripyay thay planya. Ani sura e nanipesko e thanesko ano shayutne shkolate obyektaya, e MEST musay te redikhlarel o shaibe e shkolate keripyengo dikhaldo sar musayutno. May but, on musay te sigurinen kay o reirande shkolate qhavore silen o shkolate pustika thay siklovi pesko materiali bizo pokipe. Rodingyola vi te kergyon o informalune edukipeske shaipyay, m.s., ano profesionalune shkole, vash o interesime terne personya. E MEST musay te del e ulavdi sama e qhavorengo e specialune mangipyencar. Ani sura e qhavorengi e na buderune komunitetyengo, e MEST musay te sigurinel o klase e na buderune komunitetyenge qhibyenge ano thana kote akala komunitetya siton koncentrimen thay shay dena olenge shkolate pustika thay siklovi peske materialya ani olengi dayaki qhib.

Informacia thay ledeipe: E MEST te kerel o informipesko materiali, m.s., broshure vash edukipesko reintegripesko procesi, mothavipe e musayutne servisyo, legaluno mekhipe thay godorne institucie. On shay monitorinena o implementipe e edukipeska komponentako e Redikhlarda Strategiako kerindoy o butyake grupe, vazdipeya e ministreinge thay komunake sevalutnengo. Sheruno fokusi musay te qhivgyol ano shkolate jaipe e qhavorengo e na buderune komunitetyendar. Vash te resen ano pherune informacie vash o edukipesko statusi e reirande shkolate qhavorengo, e MEST musay te autorizinel yekh kotar olenge ofiserya

vash te monitorinel e situacia. Vash may but, musay te kerel yekh Administrativuni Instrukcia vash te adikeren o kondicie, kriterya thay o procedure e implementipesko e Redikhlarda Strategiako. E MEST musay shukar te mothavel o godornipya e komunake departementyengo vash edukipe, thay e divizia e dikhlaripeski mashkar o komunake departementya thay centralune nivelya, e ulavda sama ano planifikipe e bujetesko thay ulavipe e fondyengo.

Kontakt informacie

Ministria e Edukipeski, Skencia thay Tehnologia, Telefoni/Telefaksi: +381 (0) 38 213 327, +381 (0) 38 544 973; Vebrig: <http://www.masht-gov.net> (si pe Albanyuni, Srbyuni thay Anglikani)

Role thay godornipya e komunenge vash reintegripe e reirande personyengo

Komune siton godorne vash te promovinen o savahtuno raipe thay jivdipeske kondicie vash o sah dizune, pokindoy o musayutne mangipya thay shaipya e na buderune komunitetyengo kola jivdinena andar olengi teritoria. On khelena sheruni rola ano keripe e politikengo thay praktikengo vash promovipe thay garavipe e yekhune akcesesko vash o sah komunitetya ano publikune sevaluipya thay akava kreirinela o kondicie vash savahtuno iranipe thay reintegripe e nashle manushengo, mekhle thanutnengo thay reirande personyengo. Komune siton sherune aktorya godorne vash phiravipe e reintegripesko e reirande personyengo ano lokaluno niveli, ano tang ledeipe thay ledeipe e relevantune centralune raipeske institucie. E avipeya e reirande personyengo ani komuna e destinaciaki, komunake institucie musay te sigurinen olengo savahtuno reintegripe, leindoy kotor o sherune umala ano sastipe, edukipe, butyaripe, socialuno dikhlaripe thay thanipe.

Komunako sherunipe

Mandati

Sheruno (thay talosheruno) phiravla o komunako raipe thay oleski administracia thay dikhlarla e finansialuni administracia e komunako. Ov/oy siton godorne ano implementipe e krisesko thay politikengo ano umala vash promovipe thay garavipe e komunitetyenge hakayengo, yekhuno akcesi e savore komunitetyengo ano publikune servisya thay keripe e shaipyengo vash savahtuno iranipe thay reintegripe, leindoy kotor e raipeske strategie thay akcionalune planya kola siton vash komunitetyengo garavipe, iranipe thay reintegripe.

Godornipya

Dikhlaripe, monitoripe thay phiravipe e egzistime politikengo: O sheruno, ano ledeipe e MLRA, adikerla o sasutno godornipe vash implementipe e Reikhlarda Strategiako thay Akciake Planesko ano komunako niveli. Ov/oy siton godorne vash te sigurinen o pheruno ledeipe thay ledeipe e centralune niveleske institucioncar thay ofisyencar, leindoy kotor ini o talo sheruno vash komunitetya (kote alosardilo), komunake direktoriatelya, talosheruno e komunake sombeshipesko vash komunitetya (kana nominyola), o komunitetyengo komiteti thay komunako ofisi vash komunitetya thay iranipe. Ano tang ledeipe e komunake direktoratencar thay relevantune komunake trupyencar, leindoy kotor o komunako ofisi vash komunitetya thay iranipe, o sheruno propozinla o bershuno bujeti vash te sigurinel o efektivuno implementipe e politikengo, proyektengo thay aktivitoryengo ano umala e komunitetyenge hakayengo thay iranipe thay reintegripe. O sheruno e komunako sito obligimo te monitorinel o phiravipe e Redikhlarda Strategiako thay te raportinel ano periodya ko centraluno raipe vash o resto procesi.

Kontakt informacie

Dikh o Aneksi vash o komunake kontakt detalya.

Komunako Sombeshipe, leindoy kotor Komiteti e Komunitetyengo

Mandati

Komunaki asambleya sitoy may uqo reprezentativuno trupo e komunako. Oy miratinla aktya, leindoy kotor o statusi e komunako, phiravla o procedure, komunake regulative thay aver mangle aktya vash o efikasyuno operipe e komunako, thay aprovinla o bujeti thay investipeske planya e komunake. Komunake sombeshipestar rodingyola te formirinel o komunitetyengo komiteti yaverimo kotar o jene e komunake sombeshipesko thay komunake reprezentya. Sakova komuniteti kova jivdinela ani komuna musay te reprezentyngyol may hari kotar yekh reprezenti ano komiteti. Komunitetyengo komiteti sito godorno vash te dikhlarel o phanglipe e instituciengo e krisiyune rameya thay te dikhlarel o sah komunake politike, praktike thay aktivitetiya vash te sigurine kay o hakaya thay interesya e komunitetyengo siton respektive thay garavde. Oy rekomandinla e komunake sombeshipeske o mase kola siton astarde vash te sigurinen o phiravipe e dispoziciengo kay phanglona e komunitetyenge mangipyencar.

Godornipya

Dikhlaripe e komunake politikengo, praktikengo thay aktivitetiyengo thay aprovide e bujetesko: Komunako sombeshipe thay olake permanentune komitetiya siton godorne vash te dikhlaren o phanglipe e komunake instituciengo e krisiyune rameya thay vash te dikhlaren o sah komunake politike, praktike thay aktivitetiya vash te sigurinen o phiravipe e sherune hakayengo e savore dizunengo kola jivdinena andar e komuna. Akava astarela o dikhlaripe e sah poltikengo, fiskalune thay financialune dokumentyengo, planya thay iniciative e komunake leindoy kotor o strategjikune planiripeske dokumentya, thay miratipe e bujetesko thay investipeske planyengo vash te sigurinen o efektivuno operipe e komunako.

Kontakt informacie

Dikh o Aneksi e komunake kontakt detalyengo.

Komunako Ofisi vash Komunitetya thay Iranipe

Mandati

O ulavdo mandati e komunake ofisesko vash komunitetya thay iranipe sito te vazdel o garavipe e komunitetyenge hakayengo, te sigurinel o yekhune akcesya e komunitetyengo ano publikune sevaluipya, thay te phiravel o savahtuno iranipe thay reintegripe e nashle manushengo, mekhle thanutnengo thay reirande personyengo. Ov monitorinela e situaciya e na buderune komunitetyengo thay irandengo thay raportinena olenge mangipya thay darakeripya ano relevantune komunake trupya.

Godornipya

Ledeipe: O komunako ofisi vash komunitetya thay iranipe sito godorno vash ledeipeske aktivitetiya e komunake instituciencar thay centraluno raibe ani umal e iranipesko thay reintegripesko e reirande personyengo. Oy musay tang khetane te ledeinel e talosheruneya vash komunitetya, komunake direktoriaty, e talo sheruneya e komunake sombeshipesko vash komunitetya, thay komunitetyenge komiteteya te sigurinel kay o reirande personya siton asistime shukar ano olengo iranipe. Oy sitoy vi godorni vash ledeipeske aktivitetiya e relevantune centralune niveleske instituciengo, leindoy kotor o Ofisi e Sherune Ministresko thay godorne ministrie, andar o rami e egzistime politikengo vash o reintegripe e reirande personyengo.

Informacie thay ano tereni: O komunako ofisi vash komunitetya thay iranipe buderi ver mothavela o anglune thavdya vash o reirande personya ano komunaluno niveli. Oy sitoy godorni vash te del e irandenge o informacie vash olenge hakaya thay o musayutno phikoipe, thay pe yekhuno vahti te raportinele vash o mangipya e reirande personyengo ano aver komponentune ofisy andar e komunaki administraciya. May but, komunako ofisi vash komunitetya thay iranipe adikerla yekh baza e detalyengi vash o reirande personya, leindoy kotor o bazikune personalune date thay specialune mangipya vash o reirande personya. Ani akaya rig, o ofisi tang ka ledeinel e MLRA vash te sigurinel kay o informacie kay resliile e personyenge avipeya kola siton reirande ayekha kay te adresingyon olenge musayipya ani adekvatuni qhand.

Identifikipe, promovipe, implementipe thay monitoripe e politikengo, aktivitetiyengo thay programyengo ani umal e iranipeski thay reintegripe: Obligipya thay godornipya e komunake ofisesko vash komunitetya thay iranipe astarela o notadeipe e musaipyengo e reirandengo, thay kerdinoy

vizite ano tereni ano vazdipe e godornipesko vash komunitetyenge hakaya, lokhyaripe e akcesesko ano publikune sevaluipya, thay jamaipe, implementipe thay monitoripe e proyektengo thay aktivitetiyengo vash o garavipe e hakayengo thay interesyengo e irande manushengo vay kola reirangyona ani komuna.

Kontakt informacie

Dikh o Aneksi e komunake kontakt detalyengo.

Komunako civilyuno registripesko centro thay komunako civilyune statusesko ofisi

Mandati

Civilyuno registripe sito anglo shaibe vash o akcesi ano civilyune, politikune, ekonomikune, socialune thay kulturune hakaya, sar si vi o hako vash sastipesko dikhipe, butyaripe, edukipe, socialuno dikhlaripe, penziye, ilaka thay votuipe. Ano komunako niveli, o komunake centrya vash civilyuno registripe thay komunake ofisya e civilyune statusesko siton godorne vash o implementipe e civilyune registripeske politikengo thay procedurenge thay ikallipe e civilyune dokumentyengo ano tang ledeipe e MAB. E MAB, ano ledeipe e MLRA, shay te ikalen o instrukcie e lokalune institucienge e reseya te phiraven e reirande manushengo akcesi ano personalune dokumentya.

Godornipya

Civilyuni registracia thay mekhipe e identifikipeske dokumentyengo thay dromipeske dokumentyengo: Komunake centrya vash civilyuno registripe siton godorne vash o registripe e reirande personyengo thay mekhipe e identifikipeske kartengo thay dromipeske dokumentya ano ledeipe e MAB. On si te vazden o korkorojanipe ano mashkar e reirande personyengo vash vasnipe e civilyune registripesko thay te sigurinen olen e informaciencar vash o thana thay procedure prekalo kola on shay te registringyon vay te aplikinen vash civilyune dokumentya e reseya vash vazdipe e akcesesko ano publikune sevaluipya.

Mekhipe e civilyune statuseske dokumentyengo: Komunake ofisya vash civilyuno statusi siton godorne vash registripe e civilyune statusesko e reirande personyengo thay vash te phiraven olengo akcesi ano civilyune statuseske dokumentya, leindoy kotor o bianipeske certifikate, prandipeske certifikate, jivdipeske certifikate, certifikate e prandipeske statusesko thay meripeske certifikate. Akala dokumentya sevaluinena sar yekh angloshaibe vash o akcesi ano aver komunake sevaluipya. Ofisi ka sigurinel kay o reirande personya siton adekvatune informime vash o procedure thay lokacie. Ano sure e dosna registripesko, vay kana o reirande personya na silen o mangle dokumentya, yekh bordi e apelesko (te kergyol ani sakoya komuna) shay te decisinen ano olenge aplikipya. Te sine kay yekh bahami e bordesko apelisalo, e sura sitoy renota deimi kotar o departменти e registripesko e civilyuna situaciako thay civilyuno statusi e agenciako vash civilyuni registracia andar e MAB.

Kontakt informacie

Dikh o Aneksi e komunake kontakt detalyengo.

Komunake Direktoriatya

Mandati

Komune, prekal olenge komunalune direktoriatya, siton godorne vash o implementipe e konkretune masengo vash te phiraven o reintegripe e reirande personyengo ano sherune umala e sastipesko, edukipe, butyaripe, socialuno dikhipe thay thanipe. Andar e komunaki administracia, o direktoriatya siton obligime te ledeinen e relevantune komunake trupyencar, leindoy ktor o komunake ofisya vash komunitetya thay iranipe, te sigurinen o implementipe e politikengo, aktivitetiyengo thay programyengo phanglo e reintegripeya e reirande personyengo thay keripe e shaipyengo vash savahtuno iranipe thay reingtegripe.

Godornipya

Lohyaripe e akcesesko ano sastipeske dikhipeske servisya: O komunako direktoriati vash sastipe lelape e emergenca thay primarune sevaluipya e sastipeske ano komunaluno niveli. Te sine kay o reirando personi identifikisalo sar personi e specialune sastipeske mangipyencar, specifikune aranzhiyencar musay te dikhlol kotar e destinaciaki komuna ano ledeipe e MS vash te den akale personeske e musayutne medikalune tretmaneya. Ano reintegripesko periodi, reirande personya musay te registringyon ano sastipeske institucie thay musay te len ktor ano relevantune sastipeske sheme. May but, ji pe olengo pherdo integripe thay phanglo olenge niveleya e avipyengo, reirande personya musay te len sastipeske servisya bizo pokipe. Komunako direktoriati vash sastipe musay te informinel e reirande manushen vash o publikuno primaruno sastipe kola si ani komuna prekalo publikune informipeske kampanye thay sastipeske institucie.

Lokhyaripe e akcesesko ano edukipe: O komunako direktoriati e edukipesko sito godorno vash lokhyaripe e reintegripesko e reirande qhavorengo ano publikune angloshkole, elementarune thay mashkarune edukipya. On shay miratinena e politika thay planya thay, ano ledeipe e shkolake jenencar astarna o specifikune programya vash reirande qhavore kola biasale ano avriyalune thana. Akava astarela o organizipe e dayake qhibyenge kursyengo, ano shkole kote o studentya siton hramime ano centrya kote o siklovne shay te kedingyon kotar o pashutne shkole, sar si vi pherune klase thay aver pherune kurikulumake aktivitetiya vash te phikoinen o reintegripe. Komune khetane siton obligime te sigurine o shkoluipe vash o qhavore e ulavde shaipyencar. Komunake direktoriatya musay te sigurinen e reirande qhavoren kay siton informime vash o edukipeske shaipya, musayutne servisya, relevantune krisiyune dispozicie thay institucie pe

buti, leindoy kotor o keripe e aktivitetiyengo ano tereni ano ruralune thana thanime kotar o nabuderune komunitetya, e reseya te lokhyaren olengo registripe ano edukipeske institucie.

Lokhyaripe e akcesesko ano butyaripe thay socialuno dikhlaripe: Sakoya komuna, prekalo olake direktoriaty, sitoy godorni te lokhyarel o akcesi ano butyaripe thay te sigurinel kotar e MKSD. Prekalo o aktivitetiya e **regionalune butyaripeske centrenge, komunake butyaripeske ofisya** thay **centrya e profesionalune treningengo**, komune, ano ledeipe e MKDS, musay te sigurinen kay o reirande personya silen akcesi ano butyaripeske servisy, centrya vash profesionalune treningya thay raipeske programya / proyektya vash te vazden o butyaripeske shaipya vash reirande personya. O centrya vash socialuni buti phiravna e socialuni azhutipeski skema ano komunaluno niveli thay identifikinla e reirande familien kola shay ovna ano mangipe e, thay shayutno vash, socialuno azhutipe. May but, on shay phiravna e reirande manushen ano aver socialune dikhlaripeske programya kola isi. Godorne sevalutne musay regulariteteya te informinen e reirande personyen vash e socialuni shema kay isi thay sar te registringyon andar olate.

Lokhyaripe e akcesesko vash thanipe: Komune ano tang ledeipe e relevantune centralune raipeske instituciencar siton godorne vash te sigurinen akomodipe /kheripe vash o qalavde familie, leindoy kotor o reirande personya ano mangipe, prekalo jamaipe thay implementipe e kheripeske programyengo thay kirayake sheme. Azhutipe e qalavde familienge shay astarla o kirayake sheme thay kirayako deipe ano komunake obyektya, khereske bonusya vash o privatyuno akomodipe thay rekeripe e kherengo andar o rami e specifikune kheripeske programyengo financime kotar e komuna, centraluno raipe vay donatorya. E komuna, ano tang ledeipe e relevantune centralune instituciencar (leindoy kotor e MAB, MPTHP, MKSD), shay te identifikinen nesavo than vash o reirande personya ano olesko/olako avipe ani Kosova thay, sar si pe kherenge mangipya, kerna o khereske alosaripya vash te adresinen o mangipya e qalavde familiengo sar si vi o alokipe e komunake thanesko vash rekeripe. May but, komuna shay phikoinena e KIA te identifikinel e reirande personyen kola kerde mangipe vash ilakako iranipe pe nakhipe. Akava ka mekhel kay e KIA te sigyarel o procedurre thay, te sine kay o mangipe sito validyuno, o ilake siton ani dispozicia vash o avipe e reirande personesko.

Kontakt informacie

Dikh o Aneksi e komunake kontakt detalyengo.

Aneksi I – Kontakt detalya e komunengo

	Komuna	Adresa	Telefonosko gendo
1.	Deqana	Than Mentor Tolay	+381 (0) 390 361 100
2.	Dragash	Drom e Pele Manushengo	+381 (0) 29 281 005
3.	Ferizay	Drom Them. Pele Manusha	+381 (0) 290 320 150
4.	Fush Kosova	Drom Daya Tereza	+381 (0) 38 536 006
5.	Jakova	Drom. Daya Tereza, Gn. 469	+381 (0) 390 321 100
6.	Gilana	Sherunesko obykti, Drom. Adem Yashari, komunako sheruno obykti, Than Rejep Mala thay Nuhi Berisha	+381 (0) 280 323 311 +381 (0) 280 226 428 Sherune obyketesko gendo: +381 (0) 280 320 490
7.	Glogovci	Drom Fehmi thay Jeve Ldrovci	+381 (0) 38 584 074
8.	Graçanica	Dukat Hotel	Nane telefonosko gendo
9.	Hani e Elezesko	Drom Nuri Bushi	+381 (0) 290 385 112 +377 (0) 44 381 314
10.	Istogi	Drom 2 Koriko	+381 (0) 39 451 202
11.	Juniko	Dizyako centro	+381 (0) 390 370 114
12.	Kaçaniko	Drom Emin Duraku	+381 (0) 290 380 005 +381 (0) 290 380 047 +377 (0) 44 225 315
13.	Kamenica	Obykti Bangi Len, Drom. Skenderbeu, Komunako iranipesko sevalutno: kulturako kher kharido Isa Kastrati, Drom Skenderbeu	Sherunesko ofisi: +381 (0) 280 371 969
14.	Klina	Drom Abedin Reja	+381 (0) 39 471 306
15.	Klokoti	Vrbovci, Klokoti	Sherunesko ofisi: +381 (0) 280 385 470
16.	Leposaviqi	Drom YNA, Komunako Ofisi vash Komunitetya: Haki Imeri, Sheruno, gav Bistrice	+381 (0) 28 83 860
17.	Lipyan	Drom Albania	+381 (0) 38 581 255 +381 (0) 581 258 +381 (0) 581 505
18.	Malisheva	Drom Jerj Kastrioti Skenderbeu	+381 (0) 29 269 043
19.	Mamusha	Komunako obykti ano yekhuno than	+381 (0) 29 273 260
20.	Mitrovica	Drom Thagarni Teuta, Komunako Iranipesko Ofisi Drom Thagarni Teuta	+381 (0) 28 532 104

21.	Novo Brdo	Gav Bostane	+381 (0) 38 576 012 Sherunesko Ofisi: +381 (0) 38 576 009
22	Obiliqi	Drom Hasan Prishtina, Obiliq	+381 (0) 38 561 536
23.	Partesh	Komuna pandar na kerela buti	MPT kontakti +377 (0) 45 386 489
24.	Peya	Drom. Thagarni Teuta, Gn. 59	+381 (0) 39 432 875 +381 (0) 39 434 875
25.	Podujeva	Drom Zahir Payaziti	nane telefonesko gendo
26.	Prishtina	Drom UCK, Gn. 2, 10000	nane telefonesko gendo
27.	Prizren	Sheruni komunake obyektia (MRO/ MCO ofisya), Drom Remzi Ademi, Parno Kher komunako obyektia (D/M vash Komunitetia, D/MA Sheruno vash Komunitetia), Drom. Adem Yashari	+381 (0) 29 241 925 Sherunesko Ofisi: +381 (0) 29 242 406
28.	Ranilug	Gav Baro Ropotovo (nane dromesko nav vay gendo)	+381 (0) 280 76 010 Sherunesko ofisi: +381 (0) 280 375 422
29.	Ravuco	Nevo komunako obyektia (D/ Sheruno vash Komunitetia, Sheruno e MCO) Drom Jelal Hayda – Toni	+381 (0) 29 276 037 +381 (0) 29 276 737 +381 (0) 29 276 039
30.	ShtRPCa	ShtRPCakia diz (na si nav vay gendo e dromesko)	Sherunesko sekretaria: +381 (0) 290 370 005
31.	Shtimla	Drom Tirana	nane telefonesko gendo
32.	Skenderay	Drom 18 Yuni MCO gav Banyia	+381 (0) 28 582 124
33.	Suhareka	Sheruno obyektia(MWGR, CC) Prishtina -Prizren purano drom komunako obyektia pashe e dromeske (MRO office)	nane telefonesko gendo
34.	Vitia	Drom 28 Novembria	Sherunesko ofisi: +381 (0) 280 381 626
35	Vuqitna	Drom Adem Yasharia, MCO ano gav Priluzhvia	+381 (0) 28 571 408; +381 (0) 28 571 524
36.	Zubin Potok	Drom Kolashinskih Knezhevia, Gn. 27 MCO gav Qabera	+381 (0) 28 460 048
37.	Zveqan	Drom Krala Milutina 5 MCO ano gav /Lipia	+381 (0) 28 664 728

